

nictví k požadovaným pozemkům pachtýřům se poloha lesa nikterak nezměnila a jest les ten právě tak, jak tomu bylo posud, větry ohrožován. Není tedy dle těchto úvah a úvah soudu rekursního, na něž se tímto, poukazuje, možno, aby byla požadovaná služebnost zřízena.

Čís. 1683.

Úmluvy manželů při rozvodu nebo rozluce manželství o výchově dětí jsou pro opatrovnícký soud nezávazny, třebaž nezměnily se v mezičasí poměry, vzhledem k nimž byla úmluva svého času soudem schválena.

(Rozh. ze dne 23. května 1922, R I 302 22).

Při dobrovolném rozvodu od stolu a lože v roce 1918 dohodli se manželé, že nezletilí synové zůstanou v péči, výživě a ošetření otcově. Žádost matky, vznesenou v roce 1921, by jí synové byli dáni do výchovy, péče a výživy, a by otec byl uznán povinným platiti pro ně výživné, o ba nižší soudy zamítly, Nejvyšší soud jí vyhověl.

Důvody:

Při řešení otázky, komu z rozvedených manželů mají děti býti přenechány ve výchovu a výživu, jest dle ustanovení § 142 obč. zák. především rozhodným zájem dětí, při čemž ovšem má soud přihlížeti k zvláštním okolnostem případu, stavu, osobnostem a vlastnostem manželů, jakož i k příčinám rozvodu nebo rozluky. Vzhledem k tomuto zájmu dětí jsou úmluvy manželů, třebaž by byly i opatrovnícky schváleny, nezávazny, a není jimi vázán ani soud opatrovnícký, shledá-li později, že skutkové okolnosti, které v době jeho rozhodování zde byly, jsou takové povahy, že, byvše správně zhodnoceny, by byly musily opatrovnícký soud vésti k jinému rozhodnutí. (§ 142 obč. zák.). Soudy nižších stolic odůvodňují zamítnutí návrhu matčina, aby nezletilí synové byli ve výchově, výživě a péči její ponechání, v podstatě tím, že není zde změněných poměrů, které by odůvodňovaly nové opatření a zvrácení dřívější úmluvy ohledně výchovy a výživy nezletilců u otce. Nejvyšší soud však zřetelem k ustanovení § 142 obč. zák. a k úvaze shora uvedené dospěl po zralém a zevrubném posouzení všech okolností k přesvědčení, že blaho nezletilců vyžaduje nezbytně, by nezletilci byli z dosavadní výchovy svého otce odebráni a svěřeni do výchovy matčiny.

Čís. 1684.

Nemanželský otec jest oprávněn žádati, by mu bylo dítě odevzdáno do výchovy, není-li matka s to, by je sama vychovávala, ač-li poručenský soud neuzná v zájmu dítěte vhodným jiné opatření.

(Rozh. ze dne 23. května 1922, R I 481/22).

Soud první stolice uložil nemanželskému otci platiti na výživné dítěte, jež bylo v péči u peručníka, měsíčně 100 K, pomínuv návrh otce,

by mu bylo dítě odevzdáno do výchovy a výživy. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by nejprve rozhodl o zmíněném návrhu nemanželského otce. **D ů v o d y :** Dle § 169 obč. zák. nemůže otec odnítí matce nemanželské dítě, pokud je sama chce a může vychovávat, a jest na otci, by platil výživné. Kdyby však dobru dítěte hrozilo nebezpečí výchovou matky, jest otec povinen, dítě matce odejmouti a k sobě vzítí nebo je jinak bezpečně a slušně umístiti. Povinnost tato vzchází mu nejen v uvedeném případě, nýbrž i tehdy, není-li matka s to, aby sama dítě vychovávala. Dle zákona jest tedy nemanželský otec zásadně povinen hraditi pouze náklady výchovy dítěte u matky. Kromě toho má nemanželský otec povinnost a právo, převzítí dítě do své péče a výchovy nebo je umístiti na své útraty jinde. Z toho plyne, že nemanželský otec není bez dalšího a za všech okolností povinen platiti výlohy z umístění dítěte u třetích osob, jmenovitě stalo-li se tak bez jeho souhlasu a bez právního důvodu. Není proto v tomto případě otec bez dalšího povinen, hraditi výlohy výchovy dítěte u poručníka. Ježto projevil ochotu, vzítí dítě do své péče, neměl býti jeho návrh opomenut a neměl býti bez dalšího uznán povinným platiti výživné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Rekurs není odůvodněn. Nejvyšší soud sdílí názor druhé stolice a poukazuje stěžovatele na důvody rekursního soudu s dodatkem, že vzhledem k ustanovením §§ 166, odstavec druhý, 169 a 171 odstavce druhý obč. zák. nelze pochybovati o tom, že otec nemanželského dítěte jest oprávněn žádati, by mu dítě bylo odevzdáno do výchovy, není-li matka s to, by je vychovávala. Zvláště z doslovu § 169 obč. zák., že otec nesmí matce dítě odnítí, pokud tato je vychovati chce a muže, nutno dovozovati, že v tomto případě otec jest oprávněn ke zmíněnému návrhu, předpokládajíc ovšem, že poručenský soud nepovažuje ve prospěchu dítěte za účelné jiné opatření.

Čís. 1685.

Pokud lze zříditi nezbytnou cestu (zákon ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák.) průchodem sousedního stavení.

(Rozh. ze dne 23. května 1922, R I 601/22.)

Oba nižší soudy zamítly žádost majitelky domu č. p. 109 v P. za zřízení nezbytné cesty dvorkem a chodbou sousedního stavení č. p. 36, majíce za to, že jest nepřípustnou vzhledem k ustanovení § 4, odstavec třetí, zákona o cestách nezbytných.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou předchozích stolic a uložil soudu své stolice, by, nehledě k použitému zamítacímu důvodu, ve věci znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Vůči usnesení rekursního soudu jest především podotknouti, že není rozhodno, zda cesta pro určitou nemovitost tu je, nýbrž zda vlastník